

Fadhb áitiúil: sainiú agus dearadh

An ceacht i mbeagán focal

Oscail an ceacht le rud beag a bhíonn ag cur as do dhaoine ar scoil, agus fiafraigh cé air a gcuireann sé isteach agus cén chuma a bheadh air dá mbeadh sé “réitithe”. Léirigh riachtanas an úsáideora, trí chritéar ratha is féidir a thástáil agus sceitse garbh lipéadaithe ar an gclár, ag baint úsáide as fadhb leis an laftán marcóirí nach bhfuil ar chártaí na ndaltaí. Roghnaíonn gach grúpa ceann de cheithre chárta fadhbanna scoile, socraíonn siad an t-úsáideoir agus na critéir ar pháipéar garbh, ansin aistríonn siad gach rud go leathanach amháin “Treoir Dhearaidh” sa Dialann Imscrúdaithe agus tarraingíonn siad sceitse de mhúnla dramhábhair. Malartaíonn grúpaí a gcuid oibre le chéile chun critéar amháin nó lipéad amháin a dhéanamh níos beaichte sula gcuirtear na treoracha i dtaisce don seisiún tógála.

Cuspóirí foghlama

- Fíorfhadhb sa scoil a shainiú i dtéarmaí riachtanas an úsáideora agus critéar ratha soiléir
- Réiteach is féidir a thógáil a tharraingt mar sceitse ar Threoir Dhearaidh, ionas gur féidir le grúpa é a leanúint ina dhiaidh sin

Sula mbuailfidh an clog: ullmhúchán

Priontáil sraith amháin de na ceithre chárta fadhbanna do gach grúpa agus leathanach amháin “Treoir Dhearaidh” ón Dialann Imscrúdaithe do gach grúpa. Bíodh clipchláir, páipéar garbh, pinn luaidhe agus rialóirí réidh agat. Ná leag amach an trealamh múnlaithe dramhábhair inniu: ní dhéanann na grúpaí ach pleanáil leis. Glan spás i bhfillteán nó i dtráidire ionas go bhfanfaidh na treoracha críochnaithe slán don dá sheisiún eile atá le teacht.

Ábhair

Earra	Líon	Do gach	Foinse	Rogha eile ar chostas íseal
Leathanach “Treoir Dhearaidh” sa Dialann Imscrúdaithe	1	grúpa	ábhar inphriontáilte a chuirtear ar fáil	bileog A4 amháin do gach grúpa, roinnte le línte ina codanna don fhadhb, don úsáideoir, do na critéir agus don sceitse
cártaí fadhbanna (clúdach do thráidire síolta, bacainn liathróidí, seastán leabhar, bac siorraidh)	1	grúpa	ábhar inphriontáilte a chuirtear ar fáil	ceithre chárta A5 lámhscríofa ar a bhfuil na téacsanna céanna cártaí atá i nótaí an mhúinteora
clípchlár	1	grúpa	seomra ranga	leabhar crua-chlúdaigh nó leathán cairtchláir righin mar chlár scríbhneoireachta
rialóir 30 cm	1	grúpa	seomra ranga	stiall chairtchláir marcáilte i gceintiméadair
páipéar garbh do nótaí garbha	2	grúpa	seomra ranga	cúl bileog oibre úsáidte

Aire don tsábháilteacht

Má fhágann beirt an seomra chun doras nó imeall bláthcheapaí a thomhas, ní théann siad ach in éineacht leatsa nó le Cúntóir Riachtanas Speisialta (SNA), ar feadh dhá nóiméad, agus ansin filleann siad; fanann an chuid eile den rang ag obair ar na cártaí.

Céimeanna teagaisc

- **Mar a thosaíonn innealtóirí:** Smaoinigh os ard os comhair an ranga ar fhadhb an laftáin marcóirí amháin: ainmnigh an t-úsáideoir, scríobh trí chritéar is féidir a thástáil, tarraing sceitse de ráille éadomhain le méid amháin i cm. Críochnaigh le ceisteanna don rang ar fad. Cé hé an t-úsáideoir? Luaigí critéar amháin, ionas go mbeidh na trí théarma ráite os ard sula dtugtar amach na cártaí. Cuir stop le “úsáidfimid cairtchlár” roimh ré trí fhiafraí Cé dó é, agus cad a chaithfidh sé a dhéanamh?
- **Roghnaigh an fhadhb agus aimsigh an riachtanas:** Tabhair sraith cártaí amháin do gach grúpa; 1–2 nóiméad chun rogha a dhéanamh, ansin 8–9 nóiméad ar pháipéar garbh don úsáideoir móide trí chritéar. Siúil timpeall ag cur ceisteanna mar Cé a úsáideann é gach lá? agus An bhféadfaimis é sin a thástáil le huisce, le liathróid, le leabhar nó le gaothrán? Treoraigh aon chúigiú fadhb a cheap grúpa iad féin ar ais chuig na ceithre chárta. Roghnach: féadfaidh beirt siúl leat chun doras nó imeall bláthcheapaí a thomhas ar feadh dhá nóiméad amháin.
- **Tarraing sceitse den réiteach:** Tabhair leathanach amháin “Treoir Dhearaidh” do gach grúpa. Tabhair na treoracha ar an gclár ceann ar cheann: an fhadhb, an t-úsáideoir agus na critéir a aistriú; fanacht le cairtchlár, téip, sreangán, maidí líreacán agus giotáí fabraice; sceitse lipéadaithe a chur leis, leis na hábhair agus méid amháin; a sheiceáil go bhféadfadh tógálaí é a leanúint. Tacaigh leo le ceisteanna mar Cad a cheanglaíonn na páirteanna le chéile? agus An réitíonn sé seo an fhadhb ar bhur gcárta fós? Tabhair tomhas comhroinnte don rang mura féidir leis na grúpaí an seomra a fhágáil.
- **Críochnaigh an plean:** Cuir na grúpaí le chéile ina bpéirí agus coinnigh súil ar an gclog: dhá nóiméad ag léamh go ciúin, dhá nóiméad do láidreach amháin agus ceist amháin, ansin athraíonn na dearthóirí critéar amháin nó lipéad amháin. Spreag iad línte doiléire ar nós “ba chóir go mbeadh cuma dheas air” a athrú ina seiceálacha is féidir a fheiceáil. Fiafraigh den rang An mbeadh a fhios agaibh conas tosú ag tógáil ón sceitse sin?
- **Críochnaigh an Treoir Dhearaidh:** Diúltaigh bileoga nua a thabhairt: líontar na bearnaí ar an leathanach céanna. Siúil timpeall an tseomra ag seiceáil go bhfuil trí chritéar agus tomhas amháin ar a laghad ar gach leathanach, agus ainmneacha an ghrúpa air, ansin bailigh isteach san fhilleán tionscadail iad nó ceangail le fáiscín de thráidire an ghrúpa iad. Fanann tomhais ón láthair sa scoil; faigheann grúpaí nach bhfuil críochnaithe deis ghairid teacht suas roimh an tógáil, ach ní thugann siad figiúirí an dorais ná na bláthcheapaí abhaile.

An toradh atá uait

Fágann gach grúpa le Treoir Dhearaidh amháin a ainmníonn fíorúsáideoir sa scoil, trí chritéar ratha is féidir a thástáil, agus sceitse lipéadaithe de mhúnla dramhábhair le méid amháin ar a laghad i cm, a d'fhéadfadh páiste a thógáil sa chéad seisiún eile. Treoir nach bhfuil inti ach liosta ábhar, nó critéir ar nós “tá cuma dheas air”, níl sí iomlán: cuir ar ais iad chun an duine a ainmniú agus seiceáil is féidir a fheiceáil a chur leis (go n-oireann sé, go bhfanann sé ina sheasamh, go gcoinníonn sé uisce amach, go stopann sé liathróid, go gcoinníonn sé dhá leabhar).

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **“Úsáidfidimid cairtchlár, sin an méid”:** léimeann na daltaí chuig na hábhair sula n-ainmníonn siad cé dó é nó cad a chaithfidh sé a dhéanamh. Coinnigh an cárta suas agus fiafraigh Cé air a gcuireann sé isteach gach lá? Cad a chaithfidh sé a dhéanamh? Bíodh riachtanas an úsáideora scríofa ar dtús ar pháipéar garbh; fanann na hábhair go dtí an sceitse.
- **Fanann na critéir ratha doiléir:** “ba chóir go mbeadh sé go maith” nó “ba chóir go mbeadh cuma dheas air.” Fiafraigh Conas a thástálfaimis é sin le liathróid, le leabhar, le huisce nó le gaothrán? Spreag iad i dtreo seiceálacha is féidir a fheiceáil, mar shampla fanann sé ina sheasamh le dhá leabhar air, nó stopann sé liathróid leadóige a rolláitear go réidh.
- **Éiríonn an sceitse ina phlean fantaisíochta nach bhféadfaí a dhéanamh le haon trealamh dramhábhair ná in aon cheacht amháin.** Taispeáin liosta an trealaimh chomhroinnte agus an cárta: An réitíonn sé seo an fhadhb fós, agus an bhféadfaimis é a thógáil an chéad uair eile le cairtchlár, téip, sreangán, maidí líreacán agus fabraic amháin?

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Cumasach
• Tabhair dóibh an creat abairte ar an gclár: Ár n-úsáideoir ná... Teastaíonn... uathu. Beidh a fhios againn go n-oibríonn sé má... • Cuir dalta a bhfuil smaointe láidre aige nó aici le dalta atá muiníneach ag tarraingt sceitsí; scríobh na lipéid dóibh fad is a stiúrann siad an líníocht.	• Ceadaigh dóibh tarraingt ar dtús nó na páirteanna a liostú ar dtús, agus ansin méid measta amháin a chur leis, le lipéad aonaid. • Tar éis aiseolas piaraí, éiligh critéar amháin níos beaichte a ainmníonn tástáil shoiléir.	• Cuir fíorshrian leis an Treoir: airde uasta, caithfear a bheith in ann é a chur i dtaisce, nó gan téip ar bith ar dhromchlaí péinteáilte. • Déan léirmheas ar Threoir grúpa eile: An mbeadh a fhios ag tógálaí cá háit le tosú, agus cén tomhas atá in easnamh fós?

Nasc traschuraclaim

Nasc le Tomhais sa Mhatamaitic: taifeadann na grúpaí méid amháin ar a laghad i gceintiméadair (tomhaiste nó meastachán lipéadaithe) ar an sceitse sa Treoir Dhearaidh.